

ДО
Г-н Лозан Панов, председателстващ
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ на ВИСШИЯ
СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ИСКАНИЯ

за подобряване работата на съдилищата

по време на извънредното положение

От СНЦ „Електронна национална адвокатска платформа за сътрудничество“ /@НАПС/, с ЕИК 206062135, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Македония“ № 4, ет. 5, ап. 14, представлявано заедно от Искра Кишкова и Ивелина Владимирова

Относно:

Работата на съдилищата връзка с приетия Закон за мерките и действията по време на извънредното положение /ЗМДВИП/

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПАНОВ,

На сайта на ВСС е обявено заседание на Съдийската колегия за 31.03.2020 г., на което ще бъде обсъждана работата на Съдийска колегия ВСС /СК на ВСС/ и органите на съдебната власт в рамките на извънредното положение.

С настоящото писмо бихме желали, в качеството Ви на председателстващ СК на ВСС, да Ви обърнем внимание върху проблеми, с които се сблъскваме като адвокати в работата ни със съдилищата в страната след 13.03.2020 г. /обявяването на извънредното положение / и **апелираме поставените тук въпроси да бъдат предмет на обсъждане и решаване на въпросното заседание на СК на ВСС.**

След обявяване на извънредното положение в страната с Решение на Народното събрание от 13.03.2020 г., с Решения на Съдийската колегия на ВСС от 15.03.2020 г. и от 16.03.2020 г. **бяха определени някои правила на работа на съдилищата, които към момента се нуждаят от спешна ревизия.**

По-долу ще се спрем на някои **висящи производства**, по които има спешна нужда от произнасяне, а на следващо място ще посочим някои

чисто технически въпроси, които не са обезпечени с решения от Ваша страна и създават проблем в практиката.

Преди всичко обаче, за нас адвокатите, е важно СК на ВСС укаже на съдилищата да положат максимални усилия за **стартране на ефективното използване** на ЕДИННИЯ ПОРТАЛ ЗА ЕЛЕКТРОННО ПРАВОСЪДИЕ /ЕПЕП/, като изискате от съдилищата да направят организация в спешен порядък за попълване на електронните досиета и за разрешаване на поискания адвокатски достъп до тях.

Всички сме притеснени от ситуацията, в която изпаднахме и разчитаме Вие като председателстващ СК на ВСС да представите тези проблеми, с които адвокатите се сблъскват ежедневно, и чрез отговорна дискусия да съдействате за разрешаването им по възможно най-добрия и щадящ здравето на всички ни начин.

I. Относно някои висящи съдебни производства

1. Извън ЗМДВИП и извън Решения на Съдийската колегия на ВСС от 15.03.2020 г. и от 16.03.2020 г. останаха **съдебни производства, по които е даден ход по същество, но не са произнесени решения по дела за домашно насилие /когато не е издадена заповед за незабавна защита/, дела за упражняване на родителски права, в които има сериозно напрежение между страните, дела за промяна на режим на личните отношения. По тези дела, а и по всички останали дела, обявени от съда за решаване, няма пречка съдът да постанови съдебните актове, и същите да бъдат обявени на сайта на съответния съд, в ЦУБИПСА, и в ЕПЕП, тъй като не се предвиждат повече процесуални действия, които да доведат до струпване на хора и застрашаване на тяхното здраве. Обявяването на такива съдебни актове ще благоприятства за спокойствие у гражданите и ще доведе до облекчаване на работата на адвокатите, които ще могат да подготвят дистанционно следващите процесуални действия на страните. Към момента не съществуват никакви пречки адвокатите, които желаят, да обявят електронни адреси за получаване на електронни съобщения и съдебни книжа, и такива производства да бъдат придвижени дистанционно.**

2. От уреждане има спешна нужда и въпросът, свързан с издаване и получаване на изпълнителни листи по влезли в сила съдебни решения. **Има подадени молби за изпълнителни листи**, включително по приключени бракоразводни дела в частта за издръжка, и за упражняване на родителски права, по които съдът не се е произнесъл. Необходимо е да бъдат дадени указания от страна на СК на ВСС до съдилищата, че следва да обезпечат изписването на изпълнителните листи от секретари, **включително когато са налице подадени по електронен път молби** и да осигурят възможност за получаване на същите, при спазване на мерките за защита от COVID19.

3. Сериозен е проблемът по **висящи дела**, по които исковите молби подлежат на вписване или на отписване от Имотния регистър, **но извънредното положение е заварило тези производства недовършени**. Следва да имате предвид, че има **висящи дела**, по които съдът не е издал съдебен акт за вписване/отписване на исковите молби в АВ, не е осигурил

получаването на екземпляра от исковата молба и придружаващите я документи за вписване от адвокат, което води до голям риск от безпрепятствено прехвърляне на тези недвижими имоти от недобросъвестни длъжници, след като са заведени вече дела, но не са вписани тежести. Добре Ви е известно, че вписването на исковите молби се извършва чрез фактически действия от упълномощен адвокат /физическо пренасяне на исковата молба от съда до АВ/ и че се заплаща такса пред АВ за такова вписване, което прави невъзможно на този етап електронното препращане на такива молби от съда директно към АВ, без уреждане на механизъм за заплащане на таксите. Следва да имате предвид, че в този извънреден период на много граждани може да се наложи да търсят кредитиране от банкови институции, което неминуемо е свързано с липса на тежести върху недвижимите имоти, служещи за обезпечение. В тази връзка необходимостта от отписване на иски молби от АВ, когато са налице предпоставките за това, е належаща и следва да бъде осигурена от съда възможност за адвокати и граждани да получават съответните съпроводителни писма и заверени преписи от съдебни актове, от които зависи заличаването.

4. Има висящи бракоразводни дела и дела за упражняване на родителски права, **по които има поискани привременни мерки за упражняване на родителски права и за предоставяне ползването на семейното жилище, по които няма произнасяне.** По тези дела следва съдът в спешен порадък да постанови съответните съдебни актове, за да се избегнат сериозни последици в гражданскоправната сфера на лицата.

5. Има висящи **обезпечителни изпълнителни дела** по описа на ДСИ, по които държавните съдебни изпълнители са налагали запори на задължените лица по няколко банкови сметки в няколко банки. Към момента има дела, по които дължимата сума е осигурена по една банкова сметка в конкретна банка, но запорите в останалите банки не са вдигнати с оправдание извънредното положение. При сегашната ситуация на извънредно положение в страната, в която гражданите и бизнеса са практически спрели работа и имат липса на приходи, е от голяма важност да бъде осигурена възможност всички ДСИ да вдигат бързо и спешно всички запори, когато допуснатите обезпечителни мерки са осигурени от задължените лица в една или няколко банкови сметки в конкретна банка, ако е налице искане за това.

II. Относно техническите въпроси, свързани с работата на съдилищата по време на извънредното положение

1. **Решението на ВСС да не се образуват в дела входираните книжа**, иницииращи съдебни производства, с изключение на някои изрично посочени производства, **е пречка за подаване на заявления за достъп до ЕПЕП**, дори и в малкото съдилища, в които портала действа относително добре. Така тази чисто техническа работа ще доведе до затрупване на съдилищата с много дела, които няма да бъдат обработени в голям период от време и ще затрудни още повече работата на адвокатите, които следва да предприемат последващи действия по делата, без да е ясно дори с какви номера са тези дела. Проверката за

номера на делата след приключване на извънредното положение, ще доведе до огромно струпване на хора по съдебните гишета.

2. Обръщаме специално внимание на крайната необходимост **Софийски районен съд да бъде задължен да приема заявления за достъп до ЕПЕП.** Това е **единственият районен съд** в страната, който не е отбелязан в електронния портал, но предвид извънредното положение и липсата на яснота колко ще продължи това във времето, е изострена необходимостта от електронен достъп до съдебните досиета от граждани и адвокати. **Очакваме да бъдат направени постъпки за достъп чрез ЕПЕП и до административните дела при административните съдилища, които сериозно изостават.**

3. Съгласно Решението на ВСС подаването на всякакъв вид документи да се извършва **по пощата** или **по електронен път**, следва да имате предвид следните проблеми:

3.1. Подаването **по пощата води до струпване на много хора** на едно място, което е противно на мерките за борба с опасната пандемия, поради което следва да се направят всички възможни усилия за преминаване към преобладаващ електронен обмен на документи, което не може да стане без съдействие от Ваша страна.

3.2. Що се касае до подаването на документи по електронен път обаче – **същото не е установено и поставя следните въпроси за решаване:** На първо място списъкът с контактите, до които се адресират електронно подаваните документи не е установен и систематизиран, и това води до объркване. Все още в много от съдилищата действат старите сайтове, на които има оповестени контакти и които могат да заблудят много колеги, ако търсят съда директно в интернет, а не през портала <https://portal.justice.bg/> /РС Берковица, РС Сливница и много други/. Следва да направите постъпки при търсене в интернет на първо място да се зареждат новите сайтове на съдилищата.

3.3. Ако адвокатите все пак ползват <https://portal.justice.bg/> се натъкват на различна структура на контактите в различните съдилища. В някои съдилища има контакт на административен секретар, но липсва мейл /РС Ивайловград, РС Павликени/, в други съдилища изобщо няма административен секретар /РС Разлог/. Някъде има обявено звено „Регистратура“, но когато едновременно с това има и Административен секретар, остава неясно къде да се адресират електронните писма. Някъде /например РС Благоевград/ има съвсем различни звена – „Администариция“ и Служба „Регистратура“, които имат различни електронни адреси. В някои от по-големите съдилища различните отделения /гражданско, наказателно, търговско/ имат отделни електронни адреси, но има и Регистратура, която също има електронен адрес /напр.АС Варна/, различен от тези на отделенията – липсват указания къде да се изпращат точно писма и книжа от адвокатите. Има съдилища, които на заглавните страници през <https://portal.justice.bg/> имат посочени различни мейли, едни с домейн justice.bg и други с най-различни домейни: abv.bg,

- mail.bg, gmail.com, и много други. **Това създава огромна несигурност у адвокатите за електронните пощи, които да използват, когато адресират документи до съда по различни дела, и в перспектива ще доведе до хаос, който може да бъде избегнат с навременни мерки.**
- 3.4. Не е уреден въпросът с **връщането на обратни входящи номера от съда**, когато има подадени по електронен път документи.
 - 3.5. Съдилищата нямат ясни указания какво да правят, когато получат молба, подписана от адвокат с електронен подпис и приложени към същата документи, поради което реагират по различен начин. Дали следва да разпечатат документите в хартиеното досие по делото, как да процедурат, когато се касае за искова молба или други молби, при които следва да бъдат осигурени преписи за ответната страна – в тази връзка е важно да дадете указания как да се процедира.
 - 3.6. Считаме за наложително да бъдат **систематизирано споделени конкретните електронни адреси на конкретните съдилища на сайта на ВСС**, на които ще бъдат приемани документи от адвокати и граждани по електронен път. Създаването на стриктна организация сега, ще предотврати бъдещи проблеми по новообразувани и текущи дела.
 - 3.7. Считаме, че следва да уредите въпроса за вписване на исковите молби по дела, респективно отписването на такива при наличие на основания за това, да се извършва по електронен път, чрез официална кореспонденция между съда и Агенцията по вписванията. Това се прави от години при запорирането на търговски предприятия или дялове от търговски дружества, чрез комуникация между съда и ТР. Таксите за вписвания могат да бъдат изисквани от съда още при подаване на исковите молби, което ще предотврати необходимостта от физическо депозиране на платежно нареждане за внесена такса от страна на адвокатите и ще бъдат спазени изискванията за липса на струпване на много хора на едно място, както често се случва в АВ по места.
4. Съгласно **Решението на ВСС**, справките по дела се извършват само по телефоните, обявени на сайтовете на съдилищата или по електронен път на обявените от тях електронни адреси. Категорично заявяваме, че телефоните или не се вдигат, т.е. не отговарят, или справки се отказват, а запитвания за справки по електронен път няма как да се правят, защото няма такива електронни адрес обявени за запитвания, а при изпратени съобщения – няма отговор.
 5. Считаме, че е необходимо да се създаде организация в съдилищата за **получаване на изпълнителни листи и обезпечителни заповеди, на съпроводителни писма за вписване и отписване на иски молби**, ако не бъде уреден въпросът за електронна кореспонденция между съда и АВ, като това да става от адвокати или страни по делата на указани за това места. Към момента адвокатите са изключително затруднени да осъществят

контакт със съответните състави и да получават тези документи всеки път по различен начин, и след дълги обяснения с охраната на съответния съд.

6. Считаме за изключително важно на всички вещи лица да бъде указано да не спират работа по делата, до които има електронен достъп и за които не са нужни допълнителни данни или документи, както и да бъдат задължени **след като изготвят заключенията, да изпращат на страните и съда експертизите по електронен път. Съдът от своя страна следва незабавно да препраща въпросните експертни становища до страните, които изрично са оставили електронен адрес за кореспонденция.** Това изискване не е свързано със спазването на законови срокове, а с осигуряване на възможност адвокатите да работят дистанционно по подготовката на делата сега, когато е отменено разглеждането в открити заседания. Една такава мярка, без да е необходимо да е законодателна, ще доведе до разпределяне на работата и осигуряване на време за действие на адвокатите, а не всички експертизи да бъдат получавани след отмяната на извънредното положение, което да доведе до увреждане на качеството на адвокатските услуги, поради натрупан обем.
7. Считаме, че трябва да се отмени забраната за достъпа на магистрати, държавни съдебни изпълнители, съдии по вписвания и съдебни служители в съдебните сгради, **а вместо това да се изготвят графици на работа, които да са опазващи живота и здравето на хората.**
8. Считаме, че следва да се промени указанието към съдиите относно изготвените съдебни актове, като същите следва да бъдат оповестявани електронно, незабавно след изготвянето им.
9. Считаме, че следва да се даде възможност на адвокатите, които желаят, да оповестят електронни адреси за получаване на електронни съобщения и съдебни книжа по делата.
10. Считаме, че за времето на извънредното положение следва да се създаде стриктна организация за сканиране на документите по текущи дела и добавянето им в ЕПЕП.

Уважаеми г-н Панов,

Живеем във време на „биологична война“, в което сме принудени да **търсим нови решения, за да продължим да работим**, без да бъдат застрашени животът и здравето ни, и тези на нашите семейства.

Българските граждани и адвокатите, призвани да защитават техните права, и да ги представяват пред съда, **чакаме електронно правосъдие вече много години, но вече не разполагаме с толеранс от време.** Децата ни, независимо от крехката възраст, и учителите, някои от тях на преклонна възраст, бяха принудени да се справят със ситуацията за по-малко от 10 дни, и **вече учебният процес е възстановен навсякъде в страната.**

Апелираме към спешни и отговорни мерки от страна на СК на ВСС, и на всички административни ръководители в съдебната система, които да направят също **крачка към електронно дистанционно възобновяване на работата така, че заедно съд, и адвокати, да намалим вредите върху**

правосъдието, които биологичната криза нанесе, но гражданите ще понесат.

**Гр. София,
27.03.2020 г.**

С уважение:

Адвокат Искра Кишкова
Председател на УС на @НАПС

Адвокат Ивелина Владимирова
Секретар на @НАПС